

हवामानाच्या सर्वच घटनांचा हवामानात होत असलेल्या बदलांशी संबंध असतोच असे नाही. तरीही गेल्या काही वर्षांमध्ये हवामानाच्या तीव्र घटनांमध्ये वाढ झाल्यासारखे वाटते. मुंबईत २००५ साली पडलेला प्रचंड पाऊस, २००६ साली

राजस्थानमध्ये आलेले पूर, पुराचा प्रदेश असलेल्या आसाममध्ये त्याच वर्षी पडलेला दुष्काळ, शेकडो लोकांचा बळी घेणारी आंध्र प्रदेशातील २००३ सालची उष्णतेची लाट अशा अनेक घटना भारतात घडल्या. जगातही सर्व भागात अशा घटना घडल्या आहेत. ऑस्ट्रेलियात

२००० सालापासून सात-आठ वर्षे पडलेला दुष्काळ, अमेरिकेत २००५ साली आलेली भयंकर वादळे, युरोपातील २००३ सालची उष्णतेची लाट, आफ्रिकेतील गेल्या काही वर्षांतील भीषण दुष्काळ अशा घटनांची उदाहरणे दिली जातात.

अलीकडच्या काळात या घटनांची संख्या वाढल्याचे सांगून त्यांचा संबंध हवामानातील बदलांशी जोडला जातो. पण काही अभ्यासकांनी त्याला आक्षेप घेतला आहे. त्यांच्या म्हणण्यानुसार, अशा घटना पूर्वीसुद्धा होत होत्या. या घटनांमुळे पूर्वीसुद्धा नुकसान होत होते. आता या गोष्टींना मोठी प्रसिद्धी मिळत आहे. गेल्या दहा-वीस वर्षांमध्ये भारतात टीव्ही चॅनेल, वर्तमानपत्रे, इंटरनेट, मोबाईल अशा साधनांची संख्या प्रचंड वाढली. त्यामुळे हवामानाच्या घटनांना

पूर्वीपेक्षा जास्त प्रसिद्धी मिळत आहे. त्यावरून लोकांचा समज होतो की या घटना वाढल्या आहेत. दुसरी गोष्ट अशी की या घटनांमुळे होणारे नुकसान वाढले आहे. कारण आता लोकसंख्येत वाढ झाली आहे.

समुद्रकिनारे, नद्यांच्या काठावर खूप जास्त लोक राहात आहेत. त्यामुळे पूर किंवा एखादे वादळ आले की आता पूर्वीपेक्षा जास्त लोकांचा मृत्यू होतो, आर्थिक नुकसानही जास्त होते. म्हणूनच हवामानात किंचित बदल झाले तरी ते आपल्याला त्रासदायक ठरू शकतात. माणसाने निसर्गात केलेल्या हस्तक्षेपामुळे असेल किंवा नैसर्गिक कारणांमुळे असेल, पण हवामानात बदल होतच आहेत व हवामानाच्या घटनांची तीव्रतासुद्धा वाढत आहे. त्याचे परिणाम शेती, जीवसृष्टी, माणसाचे आरोग्य, पाण्याची उपलब्धता अशा सर्वच गोष्टींवर व एकूणच माणसाच्या विकासावरही होत आहेत.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
प्रस्तुत

लोकसत्ता
गाथा
ज्ञानाची

प्रश्न- हवामानाच्या घटनांना गेल्या काही वर्षांत जास्त प्रसिद्धी का मिळत आहे?

(उत्तर- रविवार, १४ सप्टेंबरच्या अंकात)

हा विसर्जनाचा योग्य मार्ग नाही!
हे चित्र आपण बदलू शकतो. कृपया शाडूच्या आणि नैसर्गिक रंगाच्या छोट्या मूर्तींचा आग्रह धरा.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ

Website: <http://mpcb.mah.nic.in>

गुरुवार, दि. ११.०९.२००८ सकाळी ७.४० वा. आकाशवाणीच्या अस्मिता वाहिनीवर जागर पर्यावरणाचा कार्यक्रम ऐका.

तज्ज्ञ : अजित सराफ.